Rapport från den ryska narkotikakonferensen i Irkutsk 21-22 juli 2014.

Marcus Häggström och Sven Persson från ECAD-nätverket i Gävleborg representerade ECAD (European Cities Action for a Drugfree Society) vid den ryska narkotikakonferensen i Irkutsk 21-22 juli 2014.

Ansvarig för konferensen var ECAD:s partner i Ryssland, Russian Narcology League, i samarbete med ryska hälsoministeriet, hälsoministeriet i Irkutsk-regionen och OGBUZ "Irkutsk regionala mentalsjukhus".

Huvudtema för konferensen var missbruksbehandling och de nya kliniska riktlinjer för att förebygga missbruk, behandling och rehabilitering av missbrukspatienter som hälsoministeriet föreslår för det framtida behandlingsarbetet.

Ryssland dras med omfattande drogmissbruk (se bil. Bakgrund) och en ny vårdlag infördes 2012. Riktlinjerna är en del av premiärminister Medevevs moderniseringsprogram för det ryska missbruksarbetet 2013-2016.
Nya lagar har införts för att erbjuda fler drogmissbrukare tvångsvård istället för fängelse och antalet personer som får vård för missbruk i Ryssland kommer att öka kraftigt.

På konferensen diskuterades också:

- förebyggande av missbruk bland studenter
- förebyggande av alkoholism och alkoholmissbruk på arbetsplatsen

Konferensen var ett av flera möten där psykiatrins missbruksspecialister träffas för att diskutera kliniska riktlinjer för att förebygga missbruk, behandling och rehabilitering av drogmissbrukare samt ändringar i förfarande och standard för läkemedelsbehandling.

Inbjudna till konferensen var:

- ledande ryska forskare inom missbruksområdet
- företrädare för hälsomyndigheterna i Ryssland
- ansvariga för drogbehandling på regionnivå
- beroendeläkare och andra anställda inom psykiatrin och i privata missbruksbehandlingar
- andra tjänstemän som undervisar och arbetar praktiskt inom missbruksområdet

På konferensen samlades ett hundratal deltagare från 50 ryska regioner och federala myndigheter på Parkhotel "Burguduz" 39 km från Irkutsk längs Bajkalmotorvägen.

Program

Klimenko TV, bitr. hälsominister i Ryssland inledde med att beskriva det pågående moderniseringsprogrammet för rysk missbruksbehandling.
Hon beskrev den nya strategin som är en bred ansats över alla preventionsområden och med fokus på hälsofrämjande levnadsvanor, tidig upptäckt och drogprevention i skolorna. Hon pekar på ett flertal positiva trender och ett minskat droganvändande. Men också på regionala brister och på att behandlingsmålen inte nås i alla regioner.

Det behövs satsningar på öppenvård och att framgångsrika exempel tas tillvara. Moderniserings- och utvecklingsarbetet kommer att följas upp via det nationella forskningscentret för drogfrågor.

Bruin EA, ordf. Russian Narcology League, fortsatte på samma tema d.v.s. om modernisering av den ryska drogbehandlingen: förebyggande av drogmissbruk, behandling och rehabilitering av patienter med missbruksproblem.

Efter denna inledning fick vi i ECAD Gävleborg möjlighet att föreläsa på kring följande ämnen:

- ECAD-nätverket och våra erfarenheter av samarbete inom bl.a. Youth in Europe: 20 years in the fight against drugs and for a drugfree society
- Sweden's successful drug policy – a review of the evidence
- Narkotikakommissionen i Gävle och de olika program som bildar stommen i vårt lokala drogförebyggande arbete.

Vi ställde också ut en poster som på engelska beskrev Gävles lokala Narkotikakommission och dess arbete kombinerat med en informationsbroschyr.

Intresset för vår föreläsning var stort och vi intervjuades i rysk TV och andra medier om vår syn på narkotikafrågan i ett europeiskt perspektiv.

Därefter följde ett antal föreläsare:

Koshkina EA, chef för narkotikaavdelningen på hälsoministeriet diskuterade behovet av utvärderingsindikatorer för att mäta olika åtgärders effektivitet som en viktig del av moderniseringsprogrammet.
Hon beskriver de 8 olika indikatorer som används för att mäta effekten av missbruksbehandling i öppen- och slutenvård samt återfall.
De inrapporterade siffrorna och resultaten är osäkra, väldigt ojämna med extrema skillnader mellan olika regioner vilket gör resultaten svårtolkade och delvis oanvändbara. Här finns ett stort behov av kvalitetssäkring och effektivisering.

Lopatin AA, chefsläkare i det sibiriska federala distriktet föreläste om distriktets nuvarande situation och huvudproblem.
Han pekar på att öppenvården ökar men också på att det saknas kompetenta specialister samtidigt som ärendetrycket ökar. Moderniseringsarbetet hindras av dessa personalbrister och bristen på nödvändig finansiering.

Basko EV, överläkare i Irkutsk regionala missbruksbehandling pratade om moderniseringsarbetet i Irkutsk-regionen.

Korostin MI, överläkare i Lipetsk regionala missbruksvård föreläste om rehabiliteringscentret "Dobrinka" med 50 platser och erfarenheter från Lipetsk-regionen kring medicinsk-social rehabilitering av patienter med

missbruksproblem. Dobrinka är ett nytt rehabiliteringscenter drivet av en frivilligorganisation.
Han pekar på svårigheter att rekrytera personal men också på nya möjligheter i samarbetet mellan missbrukspsykiatri, socialtjänst och frivilligorganisationer.

Terkulov RI, överläkare från Novosibirsk redovisade resultaten av sociologisk forskning om droganvändning bland olika befolkningsgrupper i Novosibirskregionen 2010.

Mendelevich VD, chef för den medicinska avdelningen och allmänpsykologi på Kazan State Medical University diskuterade grunderna för modern effektiv missbruksbehandling.
Han kritiserade riktlinjerna bl.a. för brist på evidens, referenser och arbetsgruppens sammansättning. Han tog som ett exempel användning av neuroleptika i missbruksbehandling som i välgjorda internationella studier bedömts ha noll effekt och därför bör utsorteras.

Rundabordssamtal
Sedan följde rundsbordssamtal och diskussioner i storgrupp och kring 2 teman:

- Riktlinjer för förebyggande, behandling och rehabilitering av patienter med missbruksproblem
- Förbättring av normer för behandling och tillhandahållande av medicinsk hjälp inom missbruksbehandling.

Nytt möter traditionellt
Rundabordssamtalet präglades av den brytningstid som rysk drogbehandling går igenom där missbrukspsykiatrin utmanas av nya initiativ och där socialtjänst och frivilligorganisationer utvecklar nya behandlingsformer. Rysk narkotikapolis har också flyttat fram sina positioner och tagit över arbetsuppgifter från den traditionella missbruksvården bl.a. rättsmedicinska uppdrag, drogtestning mm. Reformarbetet går vidare och riktlinjerna kommer att diskuteras vid ett flertal konferenser och en remissrunda pågår. Ambitionen från hälsoministeriet är att de nya riktlinjerna för missbruksvården skall vara klara i slutet av året.

Diskussionerna kom att handla mycket om detaljfrågor som behandlingstid, behovet av att utmönstra vissa metoder (som t.ex. användning av neuroleptika), behovet att ta med även nya syntetiska droger i riktlinjearbetet och börja arbeta med att utveckla multidisciplinära team.
Det fanns motsättningar mellan Moskva och provinsen samt stora regionalla skillnader i resurser och synsätt.

Hälsoministeriets representanter vill ha rapporter från regionerna om HIV/AIDS-arbetet och uppbyggnaden av tillnyktringsenheter. Det visade sig att utvecklingen på dessa områden var väldigt varierad och att deltagarna såg olika på både behov och metodval. Speciellt debatten kring hemlösa missbrukares behov av tillnyktring och omvårdnad visade på olika synsätt och metoder. Ett exempel var Tomskregionen som rapporterade om en framgångsrik modell som kraftigt ifrågasattes av andra regionrepresentanter.
Omskregionen rapporterade om ett nytt center drivet av en frivilligorganisation som arbetar över alla preventionsområden inkl. behandling dit missbrukare bl.a. från Moskva kan söka sig via egen vårdpeng – en modell som också ifrågasattes under rundabordssamtalet.
Bitr. hälsovårdsministern avslutade diskussionerna med en vädjan till alla att skriva ner

sina synpunkter och förslag och skicka in dom via ministeriets hemsida.

Sammanfattning av konferens
Konferensen visade sammantaget att det ryska arbetet med narkotikafrågan under den senaste 10-årsperioden gjort betydande framsteg och präglas av en ökad professionalism och evidensbaserade utgångspunkter. För oss som representanter för Landstinget Gävleborg/ECAD var det betydelsefullt att få fortsatt delta i ett nu 10-årigt utbyte och samarbete med kollegor i Ryssland.
Narkotikafrågan är vare sig en enbart kommunal, regional eller nationell fråga utan måste ses och hanteras i sitt gränsöverskridande globalt sammanhang.

Bilagor

Tidigare erfarenheter
ECAD-Gävleborg har sedan ett flertal år ett bra samarbete med ECAD Ryssland vilket resulterat i studieresor och föreläsningar vid tidigare allryska narkotikakonferenser.

Läs mer om detta på följande länkar
Rapport från en studieresa till St. Petersburg 2011
Gävleborgs deltagande i ECAD (European Cities Against Drugs) 1996-2011.

Tack till…
Natalia Savina, Russian Narcotical League, och Janina Romanova, ECAD-kontoret som organiserat vår Rysslandsresa
Och vår utmärkta tolk Alexis Mordovin.

Bakgrund–narkotikafrågan i Ryssland.
Fakta från 2011.
Sedan 1980-talet har Ryssland befunnit sig i en process för att skapa en medveten narkotikapolitik och det är tveksamt om det idag finns en enhetlig strategi eller konsensus i hur narkotikafrågan ska lösas.
2012 hade över 18 miljoner ryssar har provat narkotika minst en gång och omkring 8,8 miljoner är fast i narkotikamissbruk.
Enligt ryska experter är 70 % av missbrukarna ungdomar. Och under de senaste fem åren har introduktionsåldern för narkotika sänkts.
De droger som används allra mest är heroin och cannabis där merparten smugglas till Ryssland från Afghanistan. Idag går, enligt en FN-rapport, 21 % av all narkotika som produceras i Afghanistan till Ryssland.
Ryssland har högst andel heroinberoende per capita i världen, över 90 % av missbrukarna i landet använder drogen.
Heroinhandeln i landet uppgår till motsvarande cirka 40 miljarder kronor per år och motsvarande för cannabis cirka tio miljarder kronor.
En nationell rysk databas har inrättats av inrikesdepartementet och narkotikabyrån med uppgifter om samtliga personer som har gripits eller utretts för narkotikabrott. Databasen är en del av det statliga moderniseringsprogrammet.
Hårdare lagar har genomförts för att försöka minska spridningen av missbruket bland ryssarna. Ryssland har kritiserats för bristande missbruksvård och orättvis behandling av narkotikaberoende.
Omkring 30 000 – 40 000 ryssar dör årligen av narkotikarelaterade sjukdomar och överdoser.
Medvedev har personligen godkänt införandet av drogtester i skolorna. Chefen för hälsoministeriet, Tatjana Golikova, har tillagt att testning av skolbarnen kan göras under förutsättning att föräldrarna samtycker till det. Nu får alltså regionerna i Ryssland rätt att drogtesta eleverna.
Mot narkotikahandeln och dess konsekvenser i Ryssland kämpar fyra myndigheter: den ryska federala tjänsten för narkotikakontroll (FSKN), inrikesministeriet (MOI), den federala säkerhetstjänsten (FSB), och det federala gränsskyddet (FPS).
Ryssland för tillsammans med bland andra USA, Kina och Sverige en restriktiv narkotikapolitik och vill inte luckra upp FN:s narkotikakonventioner eller legalisera vissa narkotika.